

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind libertatea religioasă în România

Analizând **propunerea legislativă privind libertatea religioasă în România**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.BP28 din 10.02.2005,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare libertatea religioasă în România și face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.s) din Constituția României, republicată.

În aplicarea prevederilor art.75 din Constituție, republicată, prima Cameră sesizată urmează a fi Senatul.

2. Semnalăm că un proiect de lege intitulat Lege pentru regimul general al cultelor religioase și al exercitării libertății religioase, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.81 din 17.05.1999, a fost avizat favorabil, cu observații și propuneri, de către Consiliul Legislativ, prin avizul nr.591 din 14 iunie 1999, iar mai recent, un alt proiect intitulat Lege privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, transmis tot de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.217 din 5.11.2004, a fost avizat favorabil, cu observații și propuneri, prin avizul nr.1806/9.11.2004. Aceste proiecte nu au fost însă finalizate, până în prezent, într-un act normativ.

3. Cu privire la **titlul** propunerii legislative, considerăm că ar fi mai indicat ca acesta să se refere la **regimul general al cultelor religioase în România**, deoarece termenul de „regim general” ar acoperi toate aspectele legate de culte, inclusiv pe cel privind libertatea religioasă și ar reflecta cu mai multă fidelitate conținutul reglementării.

4. Pentru o marcare consacrată a capitolelor, potrivit exigențelor de tehnică legislativă, este necesar ca denumirea acestora să fie redactată subsecvent numerotării, în care sens redăm următorul exemplu:

„CAPITOLUL I
Dispoziții generale”

5. La **art.1 alin.(1)**, și **(2)** pentru terminologie unitară, propunem folosirea sintagmei „libertatea religioasă”, în loc de „libertatea credințelor religioase”.

6. La **art.3 alin.(1)**, sugerăm completarea textului în sensul ca manifestarea **credinței religioase** să se poată efectua în primul rând în mod individual, întrucât libertatea religioasă este o libertate fundamentală individuală, care poate fi manifestată în mod individual sau în comun cu alte persoane.

De asemenea, propunem înlocuirea cuvântului „Oricine” prin expresia „Orice persoană”.

7. Referitor la marcarea structurilor normative din cuprinsul **Capitolului II**, propunem folosirea în locul literelor A, B și C, a expresiilor „Secțiunea 1”, „Secțiunea a 2-a”, respectiv „Secțiunea a 3-a”, sub care se va reda denumirea corespunzătoare, după următorul exemplu:

„Secțiunea 1

Organizarea și funcționarea cultului religios”

Denumirea de mai sus s-a completat având în vedere că sunt reglementate atât organizarea, cât și funcționarea cultului religios.

8. La **art.5 alin.(2)**, sugerăm eliminarea din partea finală a textului a exprimării „prin agresiuni de orice fel”, întrucât prozelitismul, la fel ca și celelalte forme de învrăjbire religioasă menționate, nu necesită și nu se rezumă numai la „agresiuni”.

9. La **art.10 alin.(1)**, pentru un plus de precizie, este necesară redarea denumirii complete a statutelor proprii ale cultelor religioase la care se face referire, respectiv a statutelor proprii **de organizare și funcționare** ale acestor entități. Reiterăm propunerea pentru **alin.(2) și (3)** ale aceluiași articol, **art.14** și acolo unde mai este cazul.

La **alin.(3)**, pentru rigoarea exprimării, sugerăm următoarea reformulare:

„(3) Cultele religioase au obligația de a armoniza prevederile statutelor proprii de organizare și funcționare, cu prevederile legale în vigoare din domeniul reglementat de prezenta lege”.

10. La **art.11 alin.(2)**, pentru o scriere uzuală, cuvântul „Hotărâre” trebuie redat cu literă mică.

Totodată, propunem eliminarea sintagmei „care se publică în Monitorul Oficial”, deoarece precizarea este de prisos. Reiterăm propunerea și pentru **art.46 alin.(1)**.

11. La art.13 teza întâi, potrivit marcării din text a alineatelor la care se face trimitere, mențiunea „art.12, alin.2 și 3” trebuie înlocuită prin „art.12 alin.(2) și (3)”. Observația este valabilă și pentru **art.42**.

12. La art.14, pentru o exprimare adecvată în context, trebuie înlocuită sintagma „regulamentelor proprii” prin expresia „regulamentului propriu de organizare și funcționare”.

13. La art.15, pentru precizia trimiterii, este necesară înlocuirea expresiei „legea persoanelor juridice” prin expresia „legislația cu privire la asociații și fundații”.

14. Norma de la alin.(3) al art.16 trebuie corelată cu dispozițiile art.12 alin.(4), întrucât cele 2 texte par a face diferența între unitățile locale de cult și cultul religios în ceea ce privește acordarea contribuțiilor de la bugetul de stat pentru salarizarea personalului.

De asemenea, la același alineat, pentru terminologie corectă, expresia „personal salarial” trebuie înlocuită prin „personal salariat”, iar expresia „normelor legale” prin „prevederilor legale”.

15. La art.18 alin.(2), semnalăm că noțiunea de „sanțiuni temporare” este inadecvată; sugerăm eliminarea cuvântului „temporare”.

16. La art.19, pentru completa identificare a Legii nr.19/2000, este necesară inserarea după titlul acesteia, a sintagmei „cu modificările și completările ulterioare”.

De asemenea, pentru unitate de exprimare, propunem introducerea, după cuvântul „cultelor” din rândul 4, a adjectivului „religioase”. Reiterăm propunerea pentru întreg proiectul, acolo unde este cazul.

17. Referitor la art.23 alin.(3), semnalăm că înaintea precizării scopurilor secundare ale cultului religios, ar fi trebuit precizat scopul principal.

18. La art.24 alin.(2), pentru o exprimare adecvată în context, cuvântul „acestei” postpus cuvântului „egalității” trebuie înlocuit prin „acesteia”.

19. La art.25 alin.(2) și (3), este necesară folosirea la timpul prezent a verbelor din text, în aplicarea normelor de tehnică legislativă prevăzute la art.36 alin.(2) din Legea nr.24/2000, republicată, privind utilizarea, de regulă, a verbelor la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.

Reiterăm propunerea și pentru norma de la **art.28 teza a doua, art.32 alin.(4), art.37 alin.(2) și (3), art.42 partea introductivă** și acolo unde mai este cazul.

20. La **art.27**, pentru fluenta exprimării, sugerăm eliminarea prepoziției „în” antepusă cuvintelor „spitale”, „penitenciare”, „azile”.

21. La **art.32 alin.(1)**, sugerăm revederea sintagmei „regulamentului/regulamentelor cultului proprietar/cultelor proprietare” din cuprinsul **tezei a doua**, deoarece este de natură a crea confuzii.

22. La **art.34**, pentru o exprimare consacrată în materie, propunem înlocuirea sintagmei „scutite de la impozitare” prin formularea „scutite de impozit”.

23. La **art.37 alin.(1)**, cuvântul „sciziune” trebuie înlocuit prin „divizare”, potrivit terminologiei consacrate în materie.

La **alin.(3)**, pentru a asigura valabilitatea criteriilor proporției și al majorității credincioșilor dintr-un cult religios pentru întregul text al **art.37**, dar și pentru consecvență în abordare, sugerăm inițiatorului reformularea alineatului respectiv, în sensul ca statutul și denumirea proprie cultului religios care se divizează să fie păstrate de gruparea majoritară - criteriu specific cultelor religioase - și nu de către gruparea posibil minoritară, în care s-ar putea regăsi conducerea cultului recunoscută.

24. La **art.41 alin.(2) și (3)**, la marcarea enumerărilor, trebuie înserată paranteza după literele respective, în locul punctului folosit în proiect. Propunerea este valabilă și pentru **art.42**.

La **lit.a)** de la **alin.(2)**, pentru o exprimare normativă, cuvântul „indicat” trebuie înlocuit prin „prevăzut”.

La **alin.(4)**, pentru o mai bună exprimare, expresia „cu procentul de 0,05” urmează a se înlocui prin „cu 0,05%”. Considerăm că mai trebuie să fie precizată autoritatea care comunică sau certifică datele respective.

25. La **art.46**, norma de la **alin.(1)** este de prisos și urmează a fi eliminată.

Ca urmare, **alin.(2)** devine singurul alineat al **art.46** și nu necesită a mai fi numerotat. Sugerăm reformularea normei, astfel:

„Art.46. - De la data publicării hotărârii Guvernului de recunoaștere a unui cult religios, acesta se bucură de toate drepturile prevăzute de lege.”

26. La **art.48**, norma de la **alin.(1)** trebuie reanalizată, precizându-se expres situațiile în care poate avea loc retragerea recunoașterii unui cult religios.

La **alin.(3)**, sugărăm eliminarea cuvântului „exclusiv”, precizarea respectivă fiind de prisos.

27. La art.56, pentru rigoare normativă, sintagma „Anexă, care face parte din lege” trebuie reformulată sub forma „anexa care face parte integrantă din prezenta lege”.

28. La art.58, potrivit exigențelor de tehnică legislativă, este necesară reformularea textului de trimitere și menționarea expresă a termenului în cauză, după cum urmează:

„Art.58. - Pentru asociațiile care au dobândit personalitate juridică în baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare, anterior datei de 3 martie 2003, Ministerul Culturii și Cultelor ...”.

În acest sens, precizăm ca Ordonanța Guvernului nr.37/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, publicată la 1 februarie 2003, a intrat în vigoare, potrivit art.III, la data de 3 martie 2003.

Totodată, pentru o exprimare uzuală, propunem ca expresia „prevăzută în” să fie înlocuită prin „prevăzută la”.

29. La art.59, pentru rigoarea redării actului normativ propus spre abrogare, prima parte a normei urmează a fi redactată astfel:

„Art.59. - La data intrării în vigoare a prezentei legi, Decretul nr.177/1948 - Regimul general al cultelor religioase, publicat în Monitorul Oficial nr.178 din 4 august 1948, cu modificările ulterioare,...”

Totodată, semnalăm că, în concordanță cu cerințele normelor de tehnică legislativă, este necesar ca expresia „precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi” să fie înlocuită cu precizarea expresă a dispozițiilor avute în vedere a fi abrogate.

30. Propunem eliminarea din proiect a formulei de atestare a constituționalității adoptării legii, în raport de prevederile art.44 din Legea nr.24/2000, republicată, această consemnare revenind fiecărei Camere și, respectiv, Parlamentului, în funcție de modul în care s-a desfășurat procesul decizional în adoptarea legii respective.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 121/18.02.2005